

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет гуманітарно-педагогічний

Кафедра технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан гуманітарно-педагогічного факультету

Людмила СТАНІСЛАВОВА

2022р.

СИЛАБУС

Навчальна дисципліна **Педагогічна взаємодія у професійній діяльності**

Рівень вищої освіти **третій (освітньо-науковий)**

Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач(і)	Андрощук Ірина Василівна
Профайл викладача	http://tmtpn.khnu.km.ua/naukova-diyalnist/pedagogichna-diyalnist-androshhuk-iryna-vasylivna/
E-mail викладача(ів)	ivandroshchuk@ukr.net
Контактний телефон	0979096940
Сторінка дисципліни в ІСУ	https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=7952
Консультації	Очні: понеділок, 2-а пара, аудиторія (Бібліотека, ІКТ -205); он-лайн: за необхідністю та попередньою домовленістю

Характеристика дисципліни

Статус дисципліни	Форма навчання	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проект	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
		Кредити ЄКТС	Години	Аудиторні заняття				Індивідуальна робота студента	Самостійна робота, в т.ч. ІРС			залік	іспит
				Разом	Лекції	Лаб. роботи	Практичні заняття						
В	Д	4	120	54	18		36		66			+	
В	З	4	120	12	4		8		108			+	

Анотація навчальної дисципліни

Дисципліна «Педагогічна взаємодія у професійній діяльності» – є вибіркова навчальна дисципліна, яка передбачає вивчення: взаємодії як педагогічної категорії; видів педагогічної взаємодії у навчально-виховному процесі; форм поведінки особистості у педагогічній взаємодії; стратегій педагогічної взаємодії; прийомів педагогічного впливу під час взаємодії; особливостей налагодження педагогічної взаємодії із сім'ями студентів; особливостей конфліктної взаємодії; умов запобігання та вирішення педагогічного конфлікту у взаємодії тощо. Програма дисципліни будується таким чином, щоб здобувачі вищої освіти опанували необхідними компетентностями, що забезпечать ефективну педагогічну діяльність на засадах продуктивної взаємодії учасників освітнього процесу.

При викладанні дисципліни використовуються сучасні форми проведення занять, зокрема лекції (з використанням методів проблемного та інтерактивного навчання, візуалізації, інформаційно-комунікаційних технологій); практичні заняття (з використанням тренінгів, кейсів, дискусій, ділових ігор), самостійна робота (творчі завдання, опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до виконання практичних робіт).

Мета і завдання дисципліни

Мета дисципліни. Формування особистості фахівця, здатного до налагодження конструктивної педагогічної взаємодії на засадах партнерства та співпраці з метою оптимізації освітнього процесу.

Завдання дисципліни. Формування практичних навичок налагодження педагогічної взаємодії на засадах партнерства й співпраці; володіння прийомами й стратегіями налагодження конструктивної педагогічної взаємодії з різними учасниками освітнього процесу; встановлення контакту у педагогічному діалозі з використанням різних методів та прийомів педагогічного впливу; вирішення конфліктів у педагогічній діяльності з врахуванням морально-етичних норм; розрізняти та усувати бар'єри та конфліктні ситуації, які виникають у ході педагогічної взаємодії.

Очікувані результати навчання.

Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: пояснювати сутність та структуру педагогічної взаємодії; вибирати ефективні прийоми, форми та стратегії педагогічної взаємодії у професійній діяльності на засадах партнерства та співпраці; демонструвати навички міжособистісної взаємодії й здатність будувати конструктивну педагогічну взаємодію із суб'єктами освітнього процесу з дотриманням професійно-етичних норм; виявляти та вирішувати конфліктні ситуації на початку їх виникнення; налагоджувати конструктивну педагогічну взаємодію в освітньому процесі.

Тематичний план дисципліни і календар його виконання.

Таблиця 3 – Тематичний план дисципліни

№ тижня	Тема лекції	Тема практичного заняття	Самостійна робота студента		
			зміст	год.	література
1	Взаємодія як педагогічна категорія	Діагностика готовності студентів до педагогічної взаємодії у професійній діяльності	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка й виконання ПР №1. Видавання творчого завдання	3	[1], с. 5-13; [2], с. 7-16; [5], с. 11-23
2				3	
3	Принципи та види педагогічної взаємодії	Види взаємодії: позитивні та негативні аспекти	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка й виконання ПР №2. Підготовка до тестового контролю № 1 Виконання творчого завдання	3	[1], с. 15-28; [2], с. 21-29; [5], с. 31-27
4				3	
5	Педагогічний вплив як основа педагогічної взаємодії	Прийоми педагогічного впливу та їх застосування	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка й виконання ПР №3. Підготовка до тестового контролю № 1 Виконання творчого завдання	4	[1], с. 29-41; [2], с. 31-42; [4], с. 17-33
6				3	
7	Форми взаємодії, їх характеристика	Розробка асоціативних зображень форм педагогічної взаємодії	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка й виконання ПР № 4. Підготовка до тестового контролю № 1 Виконання творчого завдання	4	[1], с. 43-60; [3], с. 26-37; [5], с. 31-43
8				3	
9	Стратегії педагогічної взаємодії	Діагностика стратегій педагогічної взаємодії	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка й виконання ПР №5. Підготовка до тестового контролю № 1 Виконання творчого завдання	4	[1], с. 75-89; [2], с. 49-58; [3], с. 71-84
10				4	
11	Педагогічна етика і такт як умова ефективної взаємодії	Порівняльний аналіз стратегій педагогічної взаємодії	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка й виконання ПР №6. Підготовка до тестового контролю № 1 Виконання творчого завдання	4	[1], с. 135-151; [4], с. 117-324; [5], с. 211-243
12				4	
13	Бар'єри педагогічної взаємодії	Розроблення програми по усуненню бар'єрів, які знижують ефективність педагогічної взаємодії	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка й виконання ПР №7. Підготовка до тестового контролю № 1 Виконання творчого завдання	4	[1], с. 110-127; [2], с. 97-102; [3], с. 131-146
14				4	
15	Педагогічна взаємодія із сім'ями студентів	Розроблення рекомендацій для успішної взаємодії із сім'ями студентів	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка й виконання ПР №8. Підготовка до тестового контролю № 1 Виконання творчого завдання	4	[1], с. 76-92; [2], с. 105-111; [3], с. 101-116
16				4	

17	Конфлікти у ході педагогічної взаємодії	Визначення умов ефективної педагогічної взаємодії	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка й виконання ПР №9. Підготовка до тестового контролю № 1	4	[1], с. 113-132; [2], с. 117-126; [3], с. 131-146
18			Виконання творчого завдання	4	

Політика дисципліни.

Організація освітнього процесу з дисципліни відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу та навчальному плану. Здобувач зобов'язаний відвідувати лекції і практичні заняття згідно з розкладом, не запізнюватися на заняття, домашні завдання виконувати відповідно до графіка. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний опрацювати самостійно у повному обсязі і відвітувати перед викладачем не пізніше, ніж за тиждень до чергової атестації. До практичних занять здобувач має підготуватися за відповідною темою і проявляти активність. Набуті здобувачем знання з дисципліни або її окремих розділів у неформальній освіті зараховуються відповідно до «Положення про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у Хмельницькому національному університеті» (<https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normativni-dokumenty/polozhennya/pro-poryadok-vyznannya-ta-perezarahuvannya-rezultativ-navchannya.pdf>). При виконанні практичних робіт з дисципліни здобувач має дотримуватися політики доброчесності. У разі виявлення плагіату, згідно «Положення про систему забезпечення академічної доброчесності в Хмельницькому національному університеті» (<https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normativni-dokumenty/polozhennya/pro-systemu-zabezpechennya-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>), роботу буде повернено на доопрацювання та повторне проходження оцінювання.

Критерії оцінювання результатів навчання.

Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за чотирибальною шкалою. При оцінюванні знань студентів використовуються різні засоби контролю, зокрема: усне опитування; засвоєння теоретичного матеріалу з тем перевіряється тестовим контролем; якість виконання, набуття теоретичних знань і практичних навичок перевіряється шляхом виконання практичних завдань та творчого завдання. Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: знання теоретичного матеріалу з теми; вміння студента обґрунтувати прийняті рішення та розв'язувати визначене завдання; своєчасне виконання завдання.

Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих позитивно з урахуванням коефіцієнта вагомості і встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до електронного журналу.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота	Самостійна робота		Підсумковий контроль, залік
Практичні роботи №1 – №12	ТК № 1	Творче завдання	За рейтингом
0,3	0,3	0,4	-

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів заочної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота	Самостійна робота		Підсумковий контроль, залік
Практичні роботи №1 – №4	Контрольна робота	ТК	За рейтингом
0,4	0,3	0,3	-

Оцінювання тестових завдань

Тематичний тест для кожного студента складається з двадцяти п'яти тестових завдань, кожне з яких оцінюється одним балом. Максимальна сума балів, яку може набрати студент, складає 25. Оцінювання здійснюється за **чотирибальною** шкалою.

Відповідність набраних балів за тестове завдання оцінці, що виставляється студенту:

Сума балів за тестові завдання	1–13	14–16	17–22	23–25
Оцінка за 4-бальною шкалою	2	3	4	5

На тестування відводиться 25 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. Студент може також пройти тестування і в он-лайн режимі у модульному середовищі для навчання MOODLE.

Співвідношення вітчизняної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна шкала балів	Інституційна оцінка	Критерії оцінювання
A	4,75-5,00	5	Зараховано Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навиків. Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками. Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками. Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією. Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
B	4,25-4,74	4	
C	3,75-4,24	4	
D	3,25-3,74	3	
E	3,00-3,24	3	
FX	2,00-2,99	2	Незараховано Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни.
F	0,00-1,99	2	

Питання для підсумкового контролю з дисципліни.

1. Поняття педагогічної взаємодії.
2. Сутність та особливості педагогічної взаємодії учасників освітнього процесу у закладах освіти.
3. Принципи організації та здійснення педагогічної взаємодії.
4. Класифікаційні ознаки визначення видів педагогічної взаємодії.
5. Характеристика видів взаємодій за дихотомічним поділом.
6. Характеристика видів взаємодій за кількістю учасників та організованістю й спланованістю діяльності.
7. Гендерна взаємодія у закладах освіти.
8. Поняття про форми поведінки у педагогічній взаємодії.
9. Характеристика деструктивних форм взаємодії.
10. Характеристика конфліктної взаємодії.
11. Характеристика взаємодії на основі дружби і любові.
12. Характеристика альтруїстичної поведінки у взаємодії.
13. Поняття стратегії педагогічної взаємодії.
14. Види стратегій (конкуренція або суперництво; уникнення; пристосування; співробітництва; компромісу) та їх характеристика.
15. Поняття прийому педагогічного впливу.
16. Види прийомів (спонукальні, етичного захисту, гальмівні) та їх характеристика.
17. Мета та завдання педагогічної взаємодії із сім'ями студентів.
18. Основні напрями взаємодії педагога з сім'єю.
19. Функції та рівні педагогічної взаємодії сучасного педагога з сім'єю.
20. Поняття бар'єру у педагогічній взаємодії.
21. Види бар'єрів у педагогічній взаємодії, їх характеристика.
22. Причини виникнення та шляхи усунення бар'єрів у педагогічній взаємодії.
23. Педагогічна взаємодія педагога із сім'ями студентів.
24. Форми взаємодії педагога з батьками студентів ЗВО.
25. Поняття конфлікту у педагогічній взаємодії.
26. Види конфліктів та їх характеристика.
27. Структура конфліктів.
28. Причини виникнення та динаміка конфліктів у ЗВО.
29. Умови запобігання та шляхи вирішення педагогічного конфлікту у педагогічній взаємодії.

Рекомендована література

Основна

1. Андрощук І.В. Педагогічна взаємодія у професійній діяльності : навч. посібник / І. В. Андрощук – Хмельницький : ХНУ, 2017. – 190 с.
2. Велитченко Л. К. Педагогічна взаємодія як інтерактивний простір психологічного супроводу у процесі підготовки майбутніх психологів [Текст] : монографія / Л. К. Велитченко ; Південноукр. наук. центр. О. : ПНЦ АПН України, 2005. – 302 с.
3. Психологія педагогічної взаємодії: інтегративний підхід: монографія / В.Л. Зливков, О.В. Завгородня,

С.О. Лукомська, С.О. Копилов, О.В. Котух; за ред. В. Л. Зливкова, С.О. Лукомської. – К.: 2019. – 259 с.

4. Ковальчук З. Я. Генетично-психологічні засади оптимізації педагогічної взаємодії: монографія / Зоряна Ковальчук. - Львів : Сполом, 2013. – 599 с.

5. Коць М. О. Психологія педагогічної взаємодії у вищому навчальному закладі / М. О. Коць. – Луцьк : РВВ «Вежа» Волинського держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2006. – 348 с.

Допоміжна

6. Андрошук І.В. Педагогічна творчість : навч. посібник / І. В. Андрошук. – Хмельницький : ХНУ, 2022. – 176 с.

7. Варій М. Й. Основи психології і педагогіки: Навчальний посібник для студ. вищ. навч. закладів. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 375, с.

8. Маригодов В. К. Педагогика и психология: аспекты активизации творчества и готовности к профессиональной деятельности: Учебное пособие. – К. : ВД "Професіонал, 2005. – 188 с.

9. Поліщук В. М. Вікова і педагогічна психологія: Навчальний посібник. – Суми : Університетська книга, 2007. – 330 с.

10. Ракітіна В.М. Застосування транзактного аналізу в системі освіти з метою створення психологічного комфорту в навчальному закладі Режим доступу <http://documents.tips/education/-55b64090bb61eb21168b458a.html>

11. Савчин М. В. Педагогічна психологія : навч. посіб. / М.В.Савчин. — К. : Академвидав, 2007. — 422 с. — (Альма-матер).

12. Шадських Ю. Г. Психологія і педагогіка: Навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів. - Львів: Магнолія 2006, 2007. – 319 с.

Інформаційні ресурси

1. [Модульне середовище для навчання. Режим доступу : https://msn.khmnu.edu.ua/](https://msn.khmnu.edu.ua/)
2. [Електронна бібліотека університету. Режим доступу : http://library.khmnu.edu.ua/](http://library.khmnu.edu.ua/)
3. [Репозитарій ХНУ. Режим доступу : http://elar.khmnu.edu.ua/jspui/?locale=uk](http://elar.khmnu.edu.ua/jspui/?locale=uk)